

UIT DE SCHRIFT

VERBERGING.

„Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal met het dorre geschieden?”

Luc. 23 : 31.

De jammerende vrouwen uit Jeruzalem schijnen wel de eenige behoorlijke stoffage van de via dolorosa te zijn. In de menigte van vijanden, van spoters, van brutale ongeloovigen of van vreesachtige geloovigen, zorgen zij, naar het schijnt, als de eenigen voor den passenden stijl: ze weenen en klagen. Quis non flet?

De Heiland echter laat zich door haar niet dienen. Hij wijst haar stijl af. „Weent niet over mij”, zoo spreekt Hij ze aan, d.w.z. „houdt op met over mij te weenen”. Het is een duidelijk v e r b o d. Daarop volgt een duidelijk g e b o d. „Weent integendeel over u zelf en uwe kinderen”, en dan komt er een voor-spelling van de groote smart, die accompaneeren zal den val van Jeruzalem, die aanstaande is. De wegen waarlangs deze droefheid haar uitweg zoekt, zullen wegen des doods zijn. Ja, wegen van den vollen dood. En daarin ook wegen van den eeuwigen dood. Want gelijk in zijn eschatologische redevoe-ningen te voren reeds de Christus de lijn van het profetisch perspectief zoo ver doortrok, dat de val van Jeruzalem voor het menschelijk gezicht samen-groeide met den ondergang van heel de wereld, zoo is het ook nog hier. Daarom hooren wij ook Hem zeggen, dat bij den val van Jeruzalem het geeste-lijk steriele volk zijn vloek zag slingeren tegen het in blotischen zin niet gesteriliseerde: „Vervloekt de schoot die voortbrengt!”

Welnu, in het laatste bijbelboek vernemen wij een herhaalde aankondiging van ditzelfde schrikke-lijke woord, opklinkend nu als een kreet in uitersten doodsnoed vanuit de in het jongste oordeel door God zelf opgeblazen sterken en burchten der anti-christelijke wereld, als zij ter helle vaart. „Bergen valt op ons! Heuvelen bedekt ons! En vloek over het leven, dat ander leven voortbracht!”

Die ondergang is zeker. Dat wist de kerk, zoover zij de bondslijn naar het schriftuurlijk onderwijs placht door te trekken, reeds lang uit de Schriften. In zooverre is Christus' woord voor den goeden lezer der al-oude profetieën niet anders dan een duidelijke bevestiging van de hoofdsom van al haar aan de bondswraak gewijde kapitels. Een volk, een kerk, een uiterste geslacht, dat zijn eigen Messias verwerpt, kan niet anders dan door de Groote Wraak verslonden worden. „Mijne is de wraak, ik zal het vergelden”, spreekt de Heere.

Wat de kerk, die de profetieën pleegt te lezen met een geestelijk oog, echter niet voetstoots kan verklaren, is de manier waarop Christus dat komende gericht verbindt aan zijn eigen dood. Hij stelt het immers zoo voor, alsof de ondergang van het ontrouwe volk, dat zijn Messias verwerpt, een logische consequentie is van zijn eigen verwerping door dat volk en zijn priesters. Een consequentie zeiden we, — maar dan ditmaal niet van Gods wrekende gerechtigheid, doch van de s a t a n i s c h e drift. Spreekt Hij niet een raadselspreuk, wanneer Hij zegt: „Indien zij dit doen aan het groene (vochtige) hout, wat zal met het dorre geschieden?”

Hierin is wat wonderlijks.

Het lijkt geen twijfel of met dat groene, nog vochtige hout doelt de Christus op zich zelf. In zulk hout is nog leven. Men kan nog beloften eruit wachten. Misschien kan men nog een boom ervan maken; wanneer het benedenwaarts wortelen schiet, zal het ook opwaarts vruchten kunnen dragen. Maar het dorre hout is droog; het vocht is er uit, men kan het slechts verbranden, want het heeft geen beloften meer. En 't lijkt wederom geen twijfel, of met dit dorre hout doelt Christus op de onge-loovige, hardnekkige, vleeschelijke Joden.

Zoo schijnt de logica van zijn verkondiging als volgt te wezen:

„Indien men mij, den boom, waaraan nog zoo veel goeds was, toch niet meer de moeite van bemesting en beplanting, de moeite van het sparen waard acht, hoeveel te minder u, die ledig en onvruchtbaar zijt? Als de tuinlieden en de opzichters van het wereld-en van het kerkpark van mij, den groenen boom durven zeggen: „ruk hem uit, hij beslaat onnuttelijk de aarde, hoe veel te eer zal men u, dorre, doode boomen, uitrukken uit den grond? Als de brutaal aanrollende wagen-van-victorie, waarop de overste deser wereld gezeten is, voor zich een heilbaan wil ontwerpen zien dwars door de tuinen van Abrahams kerkvolk heen, en als ik dan op zij moet, ik, de groene boom, opdat de wegwerkers van den anti-christ hun gang kunnen gaan, naar het bestek van den wegebouw der zonde, hoeveel te meer zal men dan u, dorre struiken, uitrukken en terzij van den weg-in-aanbouw op den grooten hoop verbranden?”

Ge voelt nu zelf: hierin is wat wonderlijks. Het wordt zoo voorgesteld, alsof de macht, die in de wereld Christus wonnist in den naam van Rome's Caesar, dan ook wel in des te grooter onbezorgdheid de anderen op zal ruimen.

Maar staan de zaken eigenlijk niet volkomen andersom? Zegt niet het vleesch, dat eigenlijk de Christus het dorre hout is, en wie Hem uitwerpt tot het groene hout behoort? Is niet veeleer de logica waarmee de Satan de Kafasssen en de Pila-tussen infecteert hieraan te kennen, dat zij den Christus nutteloos noemt, en schadelijk, en een dwaasheid, en den grooten aanstootssteen; en al wie Hem blijft verwerpen een factor noemt van wederopbouw, die constructief is?

Het kan niet ontkend worden: Christus zelf heeft dikwijls zoo de situatie getekend. Hij zelf heeft meer dan eens de schrikkelijke conclusies van Satans syllogismen ons doen hooren. Tenslotte, tenslotte, tenslotte luidt hun conclusie niet, dat Christus nog voordeelen heeft boven zijn verwerpers, dat Hij, relatief gesproken nog wat te beloven had en de anderen niets meer, doch, vlak omgekeerd, zoo luidt de slotsom: „Hij is de groote schadepost, de dorre boom, de parasiet, de worm, die den wortel verteert, de kever, die de vruchten wegvreet, de ziele groeien, en wie Hem gram is, die is wijs, die spaart den hof, dien noeme men: „de Hovenier”.

Inderdaad, — en voor zoover de dingen zoo staan rest ons geen andere conclusie dan deze, dat Christus, zelfs enkele oogenblikken voor zijn uiterste smarten, zich nog bedient van de leermethode der raadselspreuk. Dat is te zeggen: hij openbaart zich, maar nog steeds in verberging. Zijn „Messias-geheim”, waarover theologen zoo heel veel schreven, geeft Hij nog niet prijs. Hij redeneert met deze klaagsters op de via dolorosa gansch in haar eigen stijl. Zij beweenen hem als één van Abrahams veel belovende zonen, als wonderdoener, ziekengenezer, Romeinen-bestraffer, priester-corrector, volksvriend, kindergezelschap en wat al meer. Maar als Messias kennen zij Hem niet. Die paar, die den Messias in Hem zagen, zijn of gevloden, of volgen van verre. Maar in het vrouwenkoor zoekt men hen te vergeefs.

Zoo ligt er een oordeel in het kiezen van deze leermethode van de raadselspreuk door Christus. Hij kiest deze methode naar zijn eigen Woord, „opdat zij ziende niet zien, en hoorende niet bemerken”.

Toch is de verberging in dit woord slechts ten deele. Er blijft openbaring in. Want zich zelf als het groene hout aandienende, in tegenstelling met het Jodendom, dat het dorre hout genaamd wordt, laat Hij toch duidelijk merken, wie Hij is en wie zij zijn. Hij is Israëls ware zoon, beloofd aan de vaderen en in Hem alleen draagt Abrahams stam vruchten naar den aard. Wie tot Israëls boom behooren wil, behoort bij Hem. En zoo iemand zal nog in deze ure bedenken, wat tot zijn vrede dient. Hij zal het leven vinden in Christus' dood, de rechtvaardiging ontvangen uit zijn verdoemenis, en als een brand-hout uit dat vuur gerukt worden, dat Hem verteert.

Zoo is de Christus groot en souverein in het kiezen van zijn leermethode, maar Hij is ook ge-nadig. Want terwijl Hij het raadsel opgeeft, geeft Hij meteen den sleutel in de hand, die het geheim kan doen ontsluiten; en zalig is hij, die in de be-schrijving van den persoon van Jezus Christus door hem zelf geen reden neemt om zich van hem voor-eeuwig te distancieren, doch om bij hem neer te vallen met het ootmoedig gebed, dat Hij, die het raadsel opgeeft, het ook moge oplossen. Zulk een menschenkind komt terecht bij Hem en zal van hem weer worden verwezen naar de Schriften. Voor dezen laatsten mensch zal het eene woord aanleiding zijn om te vragen naar alle andere woorden, dat is: naar het eene Woord van God, dat ons den Messias teekent in zijn volkomen offerande.

K. S.

KERKELUK LEVEN

WAAR BLIJVEN DE GEBEDEN?

Wij willen niet hatelijk zijn, daar is de zaak veel te ernstig voor. Maar wij willen wel haten. Haat is de keerzij van de liefde. Wij willen liefhebben de kerk, en daarom haten alle kerkgeknoot.

Daarom volgende opmerking.

Destijds is vanwege de schorsende synode offici-ëel bij openbaar schrijven van de kerken gevraagd, dat zij den Heere zouden bidden, om met zijn godde-lijken zegen de schorsing van ondergeteekende te bekronen. Dit is in geen hoek geschied.

Natuurlijk bedoelde dit gebed niet een reclame-stukje te zijn om stemming te wekken. En ook was de inhoud van het opgedragene gebed niet: laat deze geschorste man genoeg nemen met een streep over den neus, en een brandmerk op den rug om zijn positie te redden. Maar het geheel was een door Berkouwer c.s. officieel ondertekend

geestelijk verzoek, dat het gebed der kerk als het voornaamste stuk van haar dankbaarheid den Heere zou danken, dat het goede Gereformeerde kerkrecht, welks grondlijnen immers g e o p e n -baard zijn, nu zijn zegen had afgeworpen in het uitsnijden van die zieke plek uit Christus' lichaam. En het was dienoverkomstig een vraag van de onderling geestelijk vereenigde geloovigen, dat de man in kwestie zich van zijn boezen weg bekeeren mocht, en dus bukken zou voor het recht des Heeren, dat bediend was in het Gereformeerde kerkrecht, zooals het tegenover hem was toegepast.

Zoo staan de zaken toch, niet waar dr Berkouwer? Niet waar dr Dijk? Niet waar dr Ridderbos? Gij weet toch wel, hoe Paulus, de apostel, blijkens 2 Cor. 5 gezegd heeft, dat zijn geest zou tezamen komen met den geest van de geloovigen in Corinthe en hoe die vereende geesten dan samen zouden voortvaren tot de tucht, ook in gebeden.

Juist in gebeden.

In het gebed der kerk toch verheft zich haar geestelijke kracht overeenkomstig haar goddelijk recht en bekijmt haar hoogten. De tucht is immers het hoogtepunt der verlossing van Christus' kerk: daarom wordt ze ook beleden in Zondag 31: de laatste afdeeling van deel twee van den Catechismus, de leer der verlossing!

Wij hebben het goed gevoeld op dien Zondag-morgen destijds dr Berkouwer. Uw geest en mijn geest waren niet vereenigd, maar riepen tegen elkander in. Ik vond Uw circulaire slecht, en gij moet mijn oordeel over haar slecht gevonden hebben. Als ik U aanspreek, spreek ik heel uw synode aan; ik ben niet persoonlijk. Overigens is bidden, dacht ik, wél persoonlijk.

Nu heb ik al eens gevraagd, waarom er niet zulke bidbrieven rond gezonden zijn bij de latere schorsingen.

Ik kreeg geen antwoord.

Dat is niet erg.

Maar ik vrees, dat Uw geloovigen, die met U op dien Zondagmorgen in den geest vereenigd waren op die vraag ook geen antwoord hebben gehad.

Dat vind ik wél erg. Want: „Gij zijt mij onver-getelijk”.

Ik vrees e i g e n l i j k, dat Uw geloovigen, dr Berkouwer, niet eens hebben gemerkt, dat zij geen antwoord kregen op de zoeven gestelde vraag.

En dát vind ik het allerergste.

Want daaruit blijkt, als ik juist zie, dat zij niet eens in die spanning van 2 Cor. 5 geweest zijn.

Hoe het zij: die gebeden liggen er nog. Men zegt, dat gebeden offeranden zijn. Reukwerk. Dankoffers. Welnu, volgens Uw meening — ik spreek nog steeds in den stijl van Uw gebeden — heeft ondergeteekende zich gruwelijk verhard ten kwade. En hij heeft Uw kerkrecht, dat gij goddelijk noemt, blijvend ver-worpen en voor die verwerping de geloovigen, die hij bereiken kon, openlijk gevraagd, met hem zich in den geest te vereenigen. Dát was ook in den stijl van 2 Cor. 5. Op Uw standpunt was het in mijn geval aanwending van dien stijl voor een schande-lijken roofbouw. Op het mijne was het aanwending van dien stijl voor geboden kerkbouw. U zag en zie ik als de facto kerkverwoester. Gij zaagt en ziet mij alzo. Dat zijn de nuchtere feiten. En de enkele dwazen, die meenen, dat wij zulke dingen elkaar in de krant niet moeten zeggen, zijn U tien maal meer ontrouw, dan mij. Want gij hebt geweld, dat wij het op dien Zondagmorgen a a n G o d e n d e e n g e l e n zouden zeggen.

Als ik nu lees, dat wij vrijgemaakten door U worden aangezoekt voor een samenspreking, dan komt bij mij de vraag boven: „w a a r b l i j v e n U w g e b e d e n?” Zoudt gij zoo'n bidbrief niet meer durven schrijven, dr Berkouwer, gij met Uw moderamen? Ik wilde, dat ik dat ge-looven kon, al wilde ik d a n meteen dat gij dat open-lijk zoudt zeggen. Want het is geen kleinigheid, wanneer de kerk offeranden, reukwerk, „voor God toegericht”, op een kerkelijken gerichtsdag (2 Cor. 4) publiekrechtelijk op het altaar schikt, en een paar maanden later zou belijden: „dat was geen reukwerk, want wij zouden het vandaag niet meer durven leggen op het altaar Gods, het gouden altaar dat voor den troon is. Men kan in zijn private leven zich schamen over valsche „gebeden”, en daarom heeft de krant te zwijgen. Maar het gaat nu in dit artikelte, in dit appél op de gewetens van allen, die met U op dien Zondagmorgen in den geest ver-eenigd waren, om publiek, liturgisch, o f f i c i e e l gebrachte gebedsofferanden.

Maar wat vraag ik nog? Ik weet het immers? Wij allen weten het immers? Gij hebt pas den volke-verzekerd, dat de door Uw synode geschiedte hande-lingen van tucht zijn gehandhaafd en dat dus ge-naamde kerkrecht, dat op dien Zondagmorgen U voor den geest stond, goed is geweest. Maar dan vraag ik met des te sterker drang: waar blijven Uw gebeden? Men zegt, dat gij de eenheid zoekt. Niemand mag zeggen overtuigd te zijn, dat dit bij u allen een reclame-stukje is. In Uw kring wordt reeds de suggestie gewekt, als zouden wij niet

willen. V laatst ge dureplek „ja” en leed. Dat punt zal of geeste. Gij ham daaracht rechtelijk Deedt g d i s p u en disput geven for node hee Zij heet eveneens Dan ab dien Zond Gods aan Welnu en gij pro staat lengte banbli door l gecon Dondert Aärons el ven Uw ge zoo gauw voor den dagmorge geestesspa ders vlees worden? reeds zoo opstaan e troon, wa ook onze Wij gaa goddelijke sing, de w Ik verp te zoeken kerades af dering van vroom „n dat de ke offerdienst Ik geloc die de syn

EEN „HOKTER

Naar wij lezen heeft blad, dat weer same nen niet m van de een langs den het uitslui luidde dus Deze pra aan zijn s dr Ridderl niet vergel als wij ha ken”, Heef naar de Se doen verge rechtelijke bediening v haar ook zij wil dit

Bedeeld het verled wij vragen is het „zie te maken v Immers ne verband lee uitwierpen, geldende n wij uit de God waren eens. M.a.w zodra mer kerkorde in uit tevoere kerken op t zaak in stu synode. En te leeren, was met 1 zoo verzeke Dr Ridde huisapothec „Vergeten, Maar zou derdaad oo